

RAADSINFORMATIEDOCUMENT GEMEENTE WATERLAND

Raadsnummer	: 345-396
Zaaknummer	: 32642-2024
Onderwerp	: Isolatie-aanpak Waterland
Portefeuillehouder	: Astrid van de Weijenberg
Datum	: 5 november 2024

Kennisnemen van

het besluit van burgemeester en wethouders om:

- De Uitvoeringsregeling isolatiesubsidie gemeente Waterland 2024 vast te stellen.
- Winst uit je Woning mandaat en machtiging te verlenen voor het uitvoeren van de regeling.
- De subsidieplafonds en deelsubsidieplafonds voor het jaar 2024 vast te stellen.

Inleiding

In Waterland zijn er nog altijd woningen die slecht geïsoleerd zijn. De bewoners van deze woningen hebben vaak relatief hoge energiekosten. In sommige gevallen leidt dit tot energiearmoede. Huishoudens die leven in energiearmoede besteden een relatief groot deel van hun inkomen aan de energierekening. Woningisolatie is dé manier om de energierekening van huishoudens structureel te verlagen. Wij willen huishoudens met hoge energiekosten de financiële middelen bieden om te kunnen isoleren en hen zoveel mogelijk ontzorgen bij de uitvoering van de werkzaamheden. Daarom komen wij in aanvulling op het Duurzaamheidsfonds met de isolatie-aanpak Waterland.

De Minister van Binnenlandse Zaken heeft in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma geld uitgekeerd aan gemeenten voor het opzetten van een lokale isolatie-aanpak. Deze Rijks gelden moeten besteed worden aan het verbeteren van slecht geïsoleerde woningen: woningen met energielabel D, E, F en G of ten minste twee slecht geïsoleerde bouwdelen¹. Op basis van deze Rijks gelden heeft de gemeente samen met Winst uit je Woning een meerjarige aanpak opgezet om deze huishoudens te helpen bij het treffen van grote isolerende maatregelen. De uitwerking van onze aanpak is samengevat in dit document.

Doelgroep en subsidiebedragen

In onze isolatie-aanpak wordt onderscheid gemaakt tussen twee doelgroepen: de reguliere doelgroep en de energiearmoede-doelgroep. Voor deze doelgroepen gelden andere voorwaarden en een ander subsidiebedrag. De aanvraagvoorwaarden per doelgroep en de subsidiebedragen zijn als volgt:

De reguliere doelgroep: maximaal € 2.000,- subsidie

- De aanvrager is een eigenaar-bewoner van een grondgebonden koopwoning.
- De woning heeft een WOZ-waarde van maximaal €390.000,-.
- De woning heeft ten minste twee slecht geïsoleerde bouwdelen.
- De woning heeft een bouwjaar van 1992 of eerder.

¹ Van de volgende bouwdelen moeten ten minste twee niet of slecht geïsoleerd zijn om in aanmerking te komen voor subsidie: de vloer en de bodem, de gevel (waaronder de spouwmuur), het dak en de zoldervloer en vlieringvloer, de ramen. Deze vereiste is gekoppeld aan de Rijks gelden voor de lokale isolatie-aanpak.

De energiearmoede-doelgroep: maximaal € 4.000,- subsidie

- De aanvrager is een eigenaar-bewoner van een grondgebonden (koop)woning.
- De aanvrager heeft in het jaar 2023 de energietoeslag van de gemeente ontvangen.
- De woning heeft een WOZ-waarde van maximaal € 429.300,-.
- De woning heeft ten minste twee slecht geïsoleerde bouwdelen.
- De woning heeft een bouwjaar van 1992 of eerder.

Het bouwjaar van 1992 is gebaseerd op het Bouwbesluit 1992. Woningen die na deze datum zijn gebouwd zijn doorgaans goed geïsoleerd vanwege de aangescherpte isolatie-eisen. Om te zorgen dat de subsidie terechtkomt bij slecht geïsoleerde woningen is voor dit bouwjaarcriterium gekozen.

De WOZ-waarde voor de energiearmoede-doelgroep is hoger dan die voor de reguliere doelgroep. Wanneer we de WOZ-waarde van € 390.000,- ook voor de eerste doelgroep hanteren, worden een aantal huishoudens die de energietoeslag hebben gekregen niet geholpen. Aangezien de kans groot is dat deze groep huishoudens veel baat heeft bij een structurele verlaging van de energierekening, heeft het college ervoor gekozen om voor deze doelgroep een hogere WOZ-waarde te hanteren (€ 429.300,-). De WOZ-waarde van € 429.300,- is de hoogste toegestane WOZ-waarde onder de voorwaarden van de Rijksgelden.

Aanvraagproces

Inwoners die in een van de twee doelgroepen zitten ontvangen een brief van de gemeente. In die brief wordt uitgelegd hoe ze zich kunnen aanmelden voor de isolatie-aanpak en waar ze hulp kunnen krijgen wanneer dit niet lukt. Vervolgens kunnen inwoners kiezen voor de ontzorgingsroute van Winst uit je Woning of voor het zelf selecteren van een erkend isolatiebedrijf. In de ontzorgingsroute krijgt de aanvrager een bezoek aan huis van een onafhankelijk energieadviseur. Deze adviseur controleert of de woning geschikt is voor de isolerende maatregelen in deze subsidieregeling en bespreekt met de bewoner wat de globale kosten en besparingen zijn. De adviseur geeft ook tips waarmee direct op de energiekosten bespaard kan worden en raadt eventueel aanvullende doe-het-zelf maatregelen aan.

Het huisbezoek resulteert in een bespaarplan en offertes op maat. De bewoner wordt waar nodig begeleid bij het nemen van een beslissing over de uitvoering van de isolerende maatregelen. Als de bewoner beslist om de maatregelen uit te laten voeren, dan wordt de gemeentelijke subsidie verrekend met de factuur van de uitvoerende partij. Eventuele restkosten moeten betaald worden door de bewoner zelf. De bewoner wordt na uitvoering geholpen met het aanvragen van ISDE-subsidie bij de Rijksoverheid. Wanneer de bewoner zelf een isolatiebedrijf selecteert moet hij of zij de maatregel(en) voorfinancieren. De bewoner stuurt bewijsstukken in en na een controle wordt de subsidie uitbetaald.

Maatregelen

De volgende maatregelen kunnen worden aangevraagd wanneer woningeigenaren kiezen voor de inkoopactie van Winst uit je Woning (volledige ontzorging):

- Vloerisolatie
- Bodemisolatie
- Dakisolatie (schuin dak)
- HR++-glas

De volgende maatregelen kunnen worden aangevraagd wanneer woningeigenaren zelf een erkend isolatiebedrijf selecteren:

- Gevelisolatie
- Vacuümglas
- Monumentenglas

Voor alle maatregelen geldt een minimaal oppervlakte en minimale isolatiewaarde. Deze zijn gelijk aan de minimale waarden van de ISDE-subsidie en zijn te vinden in bijlage 1 van de Uitvoeringsregeling.

Monumenteigenaren

De gemeente Waterland heeft relatief veel gemeentelijke monumenten en Rijksmonumenten. Het isoleren van deze woningen is ingewikkeld. Woningeigenaren moeten rekening houden met allerlei voorschriften en regels van de gemeente en de Rijksoverheid. Daarnaast is ieder monument anders, waardoor maatwerk vereist is. Hierdoor is het niet mogelijk om woningeigenaren te ontzorgen op een manier die past bij de doelgroep van deze isolatie-aanpak. In de reguliere doelgroep zijn monumenteigenaren om deze reden uitgezonderd. In de energiearmoede-doelgroep worden monumenteigenaren wél meegenomen, vanwege het kleine aantal panden waar het om gaat en de dringende noodzaak om de energierekening te verlagen van huishoudens met risico op energiearmoede. Speciaal voor deze aanvragers zijn de maatregelen vacuümglas en monumentenglas aan de regeling toegevoegd. In 2025 willen wij onderzoeken of er een afzonderlijke aanpak voor monumenten nodig is.

Financiën

De Rijksoverheid stelt voor meerdere jaren subsidie beschikbaar voor het opstellen en uitvoeren van een lokale isolatie-aanpak. De gemeente Waterland heeft in 2024 een bedrag van € 438.607,- gekregen. Deze gelden zijn gebonden aan een specifiek doel: het aanpakken van slecht geïsoleerde woningen. Met het bovenstaande bedrag wordt de subsidie van € 2.000,- per huishouden gedekt. De (hogere) subsidie voor de energiearmoede-groep wordt voor de helft gefinancierd vanuit de Rijksmiddelen voor energiearmoede. Dit kost € 100.000,-. De projectkosten van € 49.000,- zijn gedekt uit de CDOKE-gelden voor klimaat- en energiebeleid. Door deze kosten uit de CDOKE te dekken kunnen de andere gelden volledig worden besteed aan inwonerssubsidies. De CDOKE-gelden mogen alleen voor uitvoeringskosten worden gebruikt.

Het college heeft ervoor gekozen om met subsidieplafonds te werken. Voor elk kalenderjaar wordt een (overkoepelend) subsidieplafond vastgesteld. Daarnaast zijn er deelsubsidieplafonds voor de twee verschillende doelgroepen. Door te werken met subsidieplafonds worden budgetoverschrijdingen voorkomen en blijven de budgetten voor de verschillende doelgroepen gescheiden. De subsidieplafonds zijn gebaseerd op de Rijksmiddelen die beschikbaar worden gesteld voor de isolatie-aanpak. De voortzetting van deze isolatie-aanpak hangt samen met de beschikbaarheid van de Rijksmiddelen. De isolatie-aanpak zal worden beëindigd wanneer de Rijksoverheid geen budget meer beschikbaar stelt.

Relatie met het Duurzaamheidsfonds

De gemeente Waterland biedt met het Duurzaamheidsfonds ook subsidie voor grote isolerende maatregelen. Hoewel de isolatie-aanpak overlap heeft met het Duurzaamheidsfonds, verschillen de opzet en doelen van elkaar. Het Duurzaamheidsfonds richt zich op huishoudens met een maximale WOZ-waarde van € 435.000,-, en de lokale isolatie-aanpak op huishoudens met een WOZ-waarde van € 390.000,- (met een uitzondering voor de energiearmoede-doelgroep). De isolatie-aanpak richt zich expliciet op huishoudens die een relatief veel ondersteuning van de gemeente nodig hebben om te kunnen isoleren. Met deze aanpak bieden we dan ook een hoger subsidiebedrag en meer ondersteuning tijdens het verduurzamingstraject dan bij het Duurzaamheidsfonds. Hierbij hebben we ook aandacht voor huishoudens die risico lopen op energiearmoede. Door het inzetten van deze regelingen kunnen we ondersteuning bieden op een manier die aansluit bij het handelingsperspectief van elke doelgroep.

Tot slot

De lokale isolatie-aanpak is een project van meerdere jaren. De eerste openstelling van de isolatie-aanpak vindt plaats op 19 november 2024 en duurt tot 26 februari 2025. Mocht er gedurende de looptijd van de openstelling verbeterpunten aan het licht komen, dan kunnen die na 26 februari 2025 worden meegenomen in een wijziging van de Uitvoeringsregeling.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. M.C. van der Weele
burgemeester

Bijlage(n):

- Uitvoeringsregeling isolatiesubsidie gemeente Waterland 2024
- Mandaatbesluit Winst uit je Woning isolatiesubsidie gemeente Waterland 2024